

CĂMINUL

SÃO PAULO — BRAZÍLIA

Anul V.

oo oo

No. 1-2

++ ++

+

- São Paulo, Ianuarie-Aprilie 1955 -

++ ++

+

R U G A C I U N E

Rugămu-ne 'ndurărilor,
Luceafărului mărilor ;
Din valul ce ne bântue
Înaltă-ne, ne mantue,
Privirea adorată
Asupră-ne coboară,
O, maică prea curată
Să pururea fecioară
M a r i e !

M. EMINESCU

ooo

oooooooooooooooo

oo oo o

DACA VREM SA AJUNGEM LA O UNIRE...

de Nică ILARION

Sunt aproape patru ani de când, sub titlul "Hai să dăm mâna cu mâna..." (vezi No.1, Aug.-Sept. 1951) adăugam și noi câteva considerații, și indemnuri chiar, la cele multe, aparute până atunci în presa noastră din exil pe tema "unirii" (e vorba de unirea noastră, a celor ce am reusit să ne salvăm peste granițe și purtăm numele de 'români liberi').

Și spuneam atunci că "apelurile la unire, adică la o sinceră apropiere, înfrățire și colaborare a tuturor românilor din refugiu, indiferent de apartenență la un partid sau altul, au curs neincetat din toate părțile," dar că totuși "nici un rezultat pozitiv n'a putut fi înregistrat până în prezent." Aceasta era în toamna lui 1951...

Astăzi, după aproape 4 ani, putem spune adevăruri cu mult mai triste: nu numai că n'am făcut nici un pas înainte, dar că dimpotrivă, am reusit să ne divizăm și mai mult. Noi grupulete și "bisericiute" au apărut intre timp, accelerând fărâmîțarea emigratiei noastre și aşa nu prea mare la număr, spre bucuria dusmanului.

Ideeua formării unui bloc unic, care să inglobeze sub sfânta lozincă a luptei pentru eliberarea Patriei pe toti români, indiferent căror partide ar apartine (și fără a-i obliga dealtfel să-si renegă credințele lor politice), teoretic pare să fi fost salutată și imbrățisată de marea majoritate a emigratiei românești, căci n'a existat ocazie în care realizarea ei să nu fi fost cerută cu insistență, de unii ori de alții, în fraze care mai de care mai patetice și răsunătoare. Practic însă nu s'a depus nici un efort mai serios pentru infăptuirea mult trâmbițării uniri. E adevărat, lumea a așteptat ca începutul să prezentanții oficiali ai românimii libere. Dar, fie că linia pe care gîndesc și acționează acești reprezentanți ai noștri e de faptă atât de superioară și de subtilă încât ieșe din sfera posibilităților noastre de comprehensiune, fie însă că această linie deviază într'adevăr - după cum susțin mulți - dela adevăratul făgăș al intereselor românești, cert este că de "sus" nu s'a intreprins nimic remarcabil în sensul dorit și așteptat de noi. De altminteri am avut prilejul să ne convingem că "unirea" dorită spre exemplu de "Comitetul Național" sau de "Unigă", este concepută în altă formă - anumite "exclusive" părând a provoca în mod deosebit. Aceasta este motivul pentru care s'a vorbit - și gura lumii nu o poti opri - că scopurile urmărite de unii cari fac astfel de apeluri la unire nu sunt întotdeauna cele mărturisite în mod public. Si-apoi lumea se întrebă - cu drept cuvânt - : dacă-i vorba de unire, de ce oare nu se unesc mai întâi Dumnealor, cei dela "conducere"? Repetăm aci, de altminteri, lucruri vechi, archicunoscute... Doar pentru a evidenția incăodată, că cei chemați, în virtutea posturilor de comandă ce detin, de a pregăti și infăptui unirea, nu numai că n'au făetu, dar au reusit să mărească desorientarea și neincrederea din sănul emigratiei noastre, încât "apelurile la unire" au

pierdut din rezonanță pe care la început o trezise în sufletele românilor de bună credință. Mai mult chiar, astăzi orice nou apel sau indemn la unire, este primit ori cu indiferență, ori cu neincredere și suspiciune. Căci multă lume a început să-și dea seama că "unirea" urmărită de unii este doar cu scop de a servi ambiciile personale sau unor tendințe de hegemonie politică a unui grup restrâns.

E cazul atunci să renunțăm la orice încercare, la orice străduință a noastră de a ajunge la o înțelegere și înfrățire cu scopul de a ne servi mai cu folos naamul și patria? E cazul să abandonăm gândul în o cîngătică româna în tă și puternică?

Nu, desigur că nu.

Cu atât mai puțin, cu cât lipsă de răspundere a celor ce ocupă locurile de cîrmaci la corabia emigratiei românești, a dus în ultimul timp la o generală și alarmantă-desorientare în sănul acesteia, amplificând nerăbdarea și nervositatea în massa românilor pribegi, iar acestea la rîndul lor au creiat climatul propice acțiunilor de subminare și destrămare duse din umbră de agenții provocatori, strecuți abil în mijlocul nostru, și cari sunt în număr cu mult mai mulți decât bănuim.

In multe cazuri de neînțelegeri și certuri îscăte în ultima vreme, nu numai între români, dar și în sănul celorlalte colonii de refugiați, ca spre exemplu în cea poloneză și maghiară, s'a putut constata că scânteia fusese pusă de mâna criminală a unor agenții ce lucrau în solda Moscovei. Profitând de slăbiciunea noastră, agenții comuniști, sub diverse măști, folosind cele mai ingenioase și diabolice metode, căută să macine și să anihileze tot ceea ce ar putea să reprezinte o forță activă, potrivnică intereselor comuniste. Nemultumirile noastre, susceptibilitățile noastre uneori exagerate, sunt abil exploatare. Nici nu ne dăm seama când și cum cădem în cursa ce ni-se pune, ajungând să lucrăm fără să vrem - și fără să știm - pentru cauza călăilor naamului nostru. Să fim deci cu ochii deschisi, mai ales față de aceia cari încearcă, direct sau prin diverse intrigă, să ne asume unul asupra celuilalt. Ca să putem face față cu succes acestui pericol ce amenință și ne impinge pe căi de rătăcire și de a ne fărâmîța forță de rezistență ca grup național, datoria noastră este de a fi căt mai uniti și solidari în orice clipă și în toate imprejurările. Este o datorie care în primul rînd o avem față de insăși conștiințele noastre. Este o datorie care o avem insă față de țara noastră martirizată, față de frații nostri cări Tânjesc în lănturi și-și așteaptă eliberarea dela noi, spețând că interventia noastră, directă sau indirectă, le va aduce cu un ceas mai devreme salvarea din sclavia roșie.

Dacă din cauzele arătate ~~xxix~~ sau din oricare altfel, am ajuns la neînțelegeri și separații, avem datoria să le lichi-dăm frătestele și căt mai grabnic. Iar dacă unirea noastră în cugeți și simțiri, care în luptă pentru desrobirea patriei trebuie să constituie oarecum fortăreața de bază, menită să asigure spațiale trupele ce se va angaja în diverse acțiuni pe teren, zic, dacă această unire nu ne este asigurată de sus în jos, să căutăm să infăptuim de jos, dela mic, pornind la treabă chiar din această clipă.

Dar cum?

Foarte simplu. Să începem cu casa noastră, cu mica noas-

Colonie
tră din São Paulo... Există cineva care să fie impotrivă...? Cum am mai remarcat cu ștătă ocazie, la noi, în S. Paulo, antagonismele cu caracter politic-partidar aproape că n'au existat deloc. În orice caz, n'au fost acestea care au dus la certuri și dușmăni, cum pare a fi fost cazul prin alte părți. Faptul trebuie să ne bucure; l'am putea nota ca pe un semn bun și promitător. Au fost, ce e drept, și mai sunt încă și astăzi în mijlocul coloniei noastre unele elemente interesante - și printre acestea cine știe dacă nu și vre-un agent plătit, - care au incercat la orice ocazie pe care au avut-o, de a da coloniști politici unor mărunte neintelegeri sau divergențe de păreri, între persoane izolate, cu văditul scop de a antrena în gâlceavă un număr cât mai mare de români. Acești tulburători de ape, secondați căteodată de elemente detreabă, dar naive, care s'au lăsat prea ușor duse de nas, au dat intotdeauna apelor în care doreau să pescuiască, coloritul dictat de interesele lor obscure. Între timp însă, sperăm că lumea a inceput să fie mai prudentă, mai puțin credulă, încât nu se va mai lăsa imbrobodită de astfel de elemente interesante și provoca certuri și neintelegeri sau de a da proporții celor eventual existente. Instigatorilor și agentilor în slujba unor interese străine, a sosit timpul să le demascăm jocul nefast, și să-i izolăm pe cât ne va fi cu putință, pentru a-i impiedeca de a mai face rău.

Dacă, după cum spuneam, n'au fost divergențele pe temă politică acelea cări să ne fi tulburat armonia convietuirii noastre în această colonie, au fost în schimb dusmăniile personale a cărorva dintre noi - din fericire nu prea multe. Acestea au fost cări s'au asternut de-a curmezișul drumului unirii și a colaborării frățești dintre noi, făcându-l impracticabil pentru toti ceilalți, cări în fond nu aveau nici-un interes și nicio dorință de a se război între ei. Dacă le-am lua însă sub lupă, toate aceste cazuri de "dusmănie" cronice sau acute, născute în general din cauze deadreptul ridicolă, - uneori poate în urma intrigilor tezute de acele elemente "interesante" de cări am amintit mai sus, - dar mereu alimentate, la nevoie prin mijloace artificiale, din încăpăținare pur și simplu, sau dintr'o ambioare ce nu-și poate găsi justificări valabile, - dacă le-am lua, zic, sub o lupă obiectivă, am constat că nici unul din cazurile date, nu are un caracter atât de grav încât să excludă posibilitatea unei împăcări între părți. Dacă am vrea numai să sacrificăm puțin din egoismul, din mandria și ambioarele cări ni-s'au cuibărit în suflete, înlocuindu-le cu mai multă dragoste, blândete și spirit de înțelegere, totul s'ar rezolva dela sine. Si merită să facem acest efort.

Este atât de puțin ce ni se cere. Iar ceeace vom câștiga în schimbul acestui infim sacrificiu - dacă poate fi numit astfel - ne va aduce atâtă multumire, atâtă lumină în suflete!

Așultați deci de glasul cel bun din propria-vă conștiință. Respingeți cu bărbătie ademenirile satanei care vă impinge la invidie, la ură, la vrăjmasie. Dați-vă mâinile, - uităti, ierătăti, împăcați-vă !... "Între noi să nu mai fie, decât flori și armonie..."

Am putea da o pildă atât de frumoasă, atât de sublimă, încât ar arăta că cel mai eloquent indemn creștinesc și românesc pentru întreaga noastră diasporă...

Se apropie Sfintele Paști.

Cât de frumos, cât de înăltător ar fi, ca sărbătoarea împăcați și infrățiti în jurul sfintei Cruci a Mântuitorului !

Să incepem deci să ne recunoaște greșelile și, căndune de ele, să cerem iertare celor cărora le-am greșit, fie cu vorba sau cu fapta, cu voe și fără voe.

"Să ne iartă nouă... precum și noi iertăm greșitilor noștri..."

Să traducem în fapt ceeace cu buzele rostim de atâtea ori.

Acesta este de altfel singurul sacrificiu ce ni-se cere în ceasul de fată, dacă cu adevărat să ajungem la unire.

NICA ILARION

CARE ESTE RASPUNSUL CEL

ADEVARAT..?

Adeseori în viață suntem puși în față unor probleme, a unor întrebări, cări ne preocupă într'un mod deosebit, și de cără rezolvare depinde uneori însăși fericirea, pacea și linisteoa noastră sufletească.

Aceste probleme pot fi de natură felurită, de o mai mare sau mai mică importanță pentru noi sau pentru alții, adică pentru aceia la care ele se referă. De aceea, nu credem că e necesar de a veni cu exemple concrete; lăsăm pe cititor, ca cele ce încercăm să demonstreze aci, să le raporteze, cum va ști mai bine, la vreuna din problemele ce lui insuși î-s-au pus în trecut ori i-se pun eventual chiar în ceasul de fată.

Foarte multe din întrebările și problemele ce le întâlnim în viață, - la cări chiar și cei mai cuminti și înțelepți nu le găsesc răspunsul decât după multă și adâncă chibzuire, - noi le rezolvăm de obicei în mod pripit, fiindcă suntem obisnuiti să lucrurile unilaterale. Faptul că cei mai mulți dintre oameni gândesc și-și construiesc concluziile având în vedere doar cele 2 alternative-antipode: bun-rău, frumos-urât, etc., are ca rezultat că soluțiile ce le aduc de cele mai multe ori nu sunt cele mai bune, - ori sunt deadreptul greșite. Ori odătă pronunțate, sau trăduse în fapt (pusă în aplicare), acestea răspunsuri sau rezolvări - potrivit cu natura problemei, - ne pot aduce nemulțumiri, neplăceri, bă chiar ne pot deveni fatale cădeodată. Mulți par să nu-și de seamă că există întrebări la căre nu se poate răspunde cu un singur cuvânt.

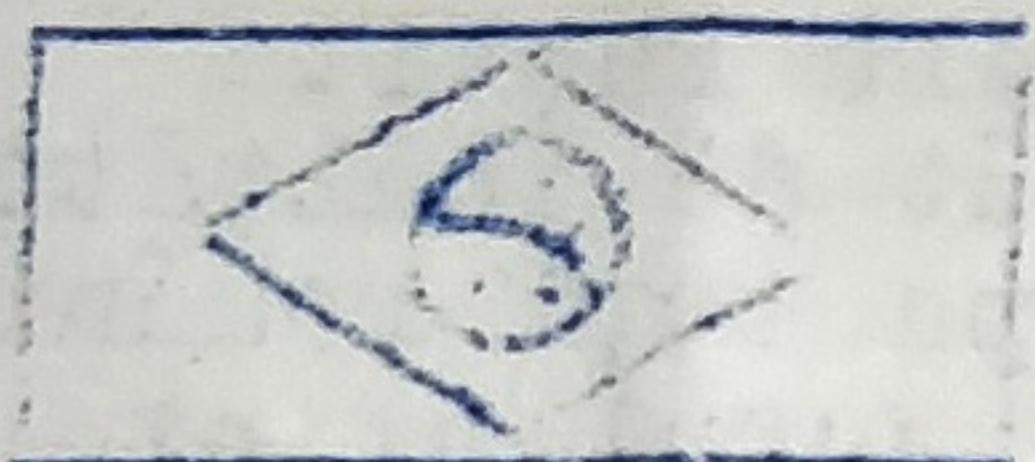
Imi amintesc de un articol citit în Reader's Digest, în care cineva arăta multumii adunate într-o sală, o minge, punând întrebarea: ce culoare are? - Albă, - fu răspunsul tuturor. Învărtind apoi mingea cu cealaltă parte spre spectatori, a pus din nou întrebarea: ce culoare are mingea? - Rosie, - fu de astă dată răspunsul general, - căci mingea era vopsită pe o parte în alb, pe cealaltă în roșu. Dar să ne închipuim că ar fi fost vopsita în trei culori diferite, iar multimea dispută într'un cerc în jurul ei. Am fi avut trei răspunsuri, fiecare fiind just -

-urmează pag. 20-

X X X X

X X X X 0 0 0 0 0

x x x x

XXXV

○ ○ ○ ○ ○ ○ X X X X

x x x y

+++++

TRECHOS DA ALOCUÇÃO PROFERIDA PELO PRESIDENTE DA
SOCIEDADE CULTURAL "ROMANIA" DE SÃO PAULO, NA OCASIÃO DO FES-
TIVAL COMEMORATIVO REALIZADO NO DIA 24 DE JANEIRO DE 1955.

È pela quinta vez que a Colónia Romena de São Paulo reune-se nesta Capital para comemorar o dia 24 de Janeiro, dia no qual, 96 anos atrás, os Principados Moldova e Muntenia uniram-se sob o domínio do Príncipe Alexandre João Cuza, formando assim um novo estado, chamado PRINCIPADOS ROMENOS UNIDOS.

O áto da união dessas duas terras romenas, teve um importante significado histórico para nós, pois abriu as portas à realização de outros grandes ideais nacionais, que vieram verdadeiramente realizar-se - através de lutas e sacrifícios, - culminando na união de todas as terras e provincias habitadas por romenos, num só Estado, a RUMANIA.

Nesta época - a mais triste da sua história - pela qual passa hóje nossa terra de origem, escravizada e transformada num imenso "campo de concentração" pelas forças diabólicas do Kremlin, a Sociedade Cultural "România" de São Paulo, cumpre um grande dever em manter viva e latente a flama da consciência nacional e cristã, da cultura e tradição romena, entre os patrícios que, conseguindo escapar do paraíso ensanguentado de além da "cortina de ferro", vieram se estabelecer nesta terra de promissão, livre e tão hospitaleira. E o faz, organizando essas reuniões comemorativas de importantes momentos históricos, lembrando assim a cada um de nossos patrícios o passado heróico, os ideais pelos quais lutaram os nossos antepassados, as épocas florescentes e felizes da Rumania e, incutindo-lhes nos corações a confiança no futuro, para que não percam a esperança de que o sol da justiça e da liberdade brilhará novamente sobre nossa pátria de origem, e de que virá o dia no qual poderão abraçar os queridos pais, irmãos, parentes e amigos deixados, há anos, lá, no inferno vermelho d'atrás da malfadada cortina de ferro e lágrimas...

Nós, os romenos que vivemos no Brasil, somos profundamente gratos a este grande país e ao seu nobre povo pela hospitalidade acolhida em momentos tão dificeis para nós, - e aproveito o ensejo para salientar mais uma vez, que nossa atividade, nossa luta que travamos por meios de expansões culturais e pacíficos - mas expressivas, - para a libertação de nossa terra de origem, não está de nenhum modo em contradição com os interesses da nossa pátria adotiva, o Brasil... E os nossos esforços devem ser comuns, visto que se trata de uma causa profundamente moral, - a luta pela justiça, pela liberdade e humanidade e não esqueçamos que, além do povo romeno, são tantos outros povos civilizados da Europa central e oriental, que sofrem nesta hora a mesma escravidão sob o mesmo regime de terror e injustiça... Todavia organizam

Todavia, organizando este festival comemorativo somente o fazemos com o propósito de oferecer aos nossos patricios não só a lembrança da terra que lhes embalou a infancia, mas também algumas horas de lazer, de alegria após o trabalho e a luta dia-

turna pela existência, alguns instantes de descanso agradável que, sem dúvida, o merecem.....

Tenho o imenso prazer e a grata satisfação em constatar que a este nosso modesto festival comparecem, como em tantas outras ocasiões, também os nossos queridos e estimados amigos brasileiros e também nos é grato assinalar a simpática presença dos dignos representantes das colônias hungara e bulgara.

Notadamente a cles dirijo estas minhas poucas palavras, as quais quero ainda completar com os votos sinceros de que possam passar, junto a nós, algumas horas agradaveis, para que não deixaremos de envidar todos esforços destinados particularmente ao reciproco e melhor conhecimento, afim de consolidar mais ainda a nossa amizade... (+)

+ + + + + + + + o x o + + + + + + + + + +

MIHAIL EMINESCU

SOBRE OS CIMOS...

Sobre os cimos passa a lua,
Leve agita o bosque as folhas,
Dentre os ramos de amieiro
Soa a trompa melancólica

I

Longe...cada vez mais longe...
Mais suave...mais suave -
Doce anseio de morrer
O meu espirito inundando.

I

Porque paras, se a minh'alma,
Encantada, te procura?
Voltarei, ó doce trompa,
A ouvir-te alguma vez?...

Tradução de VICTOR BUESCU

(Mihail Eminescu, POESIAS, Trad. Victor Buescu e Carlos Queiroz
Editorial Fernandes, Lisboa, 1950)

(+) A Sociedade Cultural "România" de São Paulo, foi fundada em 10 de Maio de 1949, por um grupo de refugiados romenos, radicados no Brasil.

Se é triste um corpo morrendo por falta de pão, ainda mais
triste e mais doloroso é uma alma morrendo por falta de luz.

VICTOR HUGO

NIC. IANCU - PALTINISANU :

T R E V A S

Nuvens de lá escumam em malgas ensanguentadas
Por mãos invisíveis vagarosamente amassadas...

Um tremolo passa chorando
Pelas arvores velhas,
Que de braços alongados, nes alturas vernalhas,
Parece que estão implorando
Alivio do firmamento.

Que tortura, que tormento,
Que angustia, - que indizível dôr,
Foi que nasceu esse estranho clamor,
Que vinha do longinquo, do poente,
Penetrar a imensa solidão
Do meu coração,
Da minh' alma doente..?

Olhe! ..Estão chegando
Dos cumes da montanha,
Inumeras, em bando,
As borboletas nocturnais,
Cobrindo de cinza, numa calada estranha,
Os vales, a selva e os coquerais.

Leve, o sussuro da eternidade
Os espaços celestes invade...
Um passaro invisivel collige
Os instantes que correm...
Porque o seu suave adejo
Tanto me aflige...?

Algures no mato, dois lirios brandos
Bei jam-se e morrem.....

Ao longe apagou-se o ultimo brilho, -
Pálida reminiscência dum efémero sol...
No infindo oceano de sombras que m'envolvem
Não ha farol.....

$$x+x+x+x+x+x+x+x+x+x+x+x+x+x+x$$

IN SAT

de Nicolae TEBAN

- Mamă...
 - Ce-i?
 - Unde-i tata?
 - În cer, dragul meu.....

- Ce face acolo ?
- Se roagă cu alții pentru noi, cari am rămas in sat.
- Cum era tata?
- Uite, ți-l arăt aici! și-mi intinde mama cărticica Maicii Domnului, unde era un chip cu mai mulți sfinti
- Care-i tata?
- Asta! și puse degetul pe unul in jurul căruia făcuse un cerc du creionul.

De atunci, mulți ani de-arândul, când mă bătea tata vitreg,
căutam în cărticică să văd pe tatăl meu, pe tatăl meu cel adevărat.

Când am inceput să pricep mai multe, mama incepe să-mi po-
vestească:

- Ei, dragul meu, multe am mai pățit cu tine. Pot spune că numele tău de Nicolae ar fi trebuit schimbat în Beniamin, care insinuează după Biblie "copilul durerii mele". Când o murit tatăto, eram în a șasea lună de sarcină cu tine. Măria avea trei ani și jumătate, Lucreția murise, iar Ana era de un an și jumătate. Nu știam ce să fac. Alergam ca o nebună în toate părțile și nu mai găseam astămpăr. Nu credeam că tatăto îi mort, că doar înainte cu o săptămână o fost la munte, după trunchi de brad. Asudat cum era, că era vară, mi-o cerut un cântălău de trinc. Boii erau încă în jug. M' am dus repede în pivniță să-i aduc băutura răcoritoare. După ce o beut cântălăul până în fund, i-o venit rău. Vecinul Gligor și cu Lae l-or dus în pat, iar eu am desjugat boii și i-am dus în poiată. Carul o rămas nedescărcat.

- Ce ai mă, Lae?

- Mi rău tu Nico, mi rău... Și alergam să-i dau ceva, dar nu știam ce. Seară, când or venit oamenii dela lucru, să o umplut că să-l vadă, că tatăto era tare șodos. Tot satul îl iubea, dar mai șăles lăe și lui Rămosanu, cu care, ca făciori, făcea fel de fel de glume la șekătorile din sat. Sezătoarea unde nu se ducea tatăto era ca puștie.

Era mic, aşa că tine, și tu tare-i semenii. Singurul lucru cu care eu nu mă impăcam, era pipa, iar Duminică, jocul de cărți, la cruce. Vezi tu crucea aia din fată? Acolo jucau cărți, - da' nu din partea de către noi. Crucea aia o făcut-o tatăl cu alții vecini. Pe ea scrie numele lui și a celorlalți.

După patru zile, eu eram în holdă în Sănumi, când aud clopo-
tele sunând... Un junghiu mi-a trecut prin inimă... Am luat săpa
și desagi și am plecat acasă... M-am oprit la mos'to, unde era
Măria cu Ana. Mos'to când m'o văzut, o așteptă să plângă.

- N'ai avut nici-un noroc, Nico... O murit Lae...

Eu am căzut pe laghită. N' am plâns, n' am scos o vorbă. Apoi mi-am luat pe cele două fete și m' am dus acasă. Pe drum, nimeni nu mi-o spus de moartea lui tat'to, doar, după obiceiu, mă între-

bau: une-ai fost și bună sara... Nu mai vedeam nici ciurda de vi-te care venea dela câmp și de cere trebuia să mă feresc și nici oamenii căre imi dădeau bună sara. Nebună de durere, cu o fată în brațe și cu aialaltă de mâna, ajung acasă. Curtea plină de oameni. Neamurile lui tat' to faceau ordine. Când am intrat în cămăra unde era mort tat' to, am căzut pe trupul lui... Surorile tale, Măria și Ana, au inceput să plângă... Mi le-or luat, iar pe mine, Tânziu de tot, m'or dus în sură pe paie, unde m'am trezit că după niciozul noptii... Nu mai eram pe pământ. Nu mai vedeam și nici nu mai auzeam nimic. Mi-aduc aminte doar că după copărșeu meream și eu, cu Ana în brațe. Pe Măria o ducea tata. Cine-o facut pomeana, cine s'o 'ngrijit de inmormântare, n'am știut decât după vreo două săptămâni...

Desmetecită de durerea morții, am dat peste altă durere.

Surorile lui tat' to, lelea Ana și Măria, or luat plugul, grăpa, caru, blanele de pe podul surii, băii, vaca cu vițel. Oile nu le-or luat că erau la păcurar în munte. Spuneau că tot ce-i miscător este a lor, fiindcă moșu-to nu murise încă, și că avearea trebuie impărtită...

La cine să mă duc și ce să mă fac? Pe tine te asteptam. Am fost la Ghirău, la notar. Am adus jandarii; nimic. Blestemam tot, chiar și pe Dumnezeu. Părăsită de toti, cu două fete mici, cu tine mai aveam două luni, umblam buimăcită, din casă în casă. Mai mult dormeam prin vecini și la tata, decât acasă. La secerat și la culesul cucuruzului am fost și eu, dar în hambarul meu n'a intrat nici de sămânță. Își așa viní toamna, când, în cea mai mare săracie și durere te avui pe tine... 28 Noemvrie 1903...

Dorința lui tat' to era să fi ficolor, să-l moștenesti. Ce mai mostenire ai avut...! Când erai de patru ani, în care timp am mai aciuat pe lângă casă câte ceva, moare moșu-to, tata Lăe. Am ascuns tot ce mai aveam, să nu mi le mai ia neamurile. Am incuiat pivnița, podul casei, cămăra; până la urmă mi-or furat lanțurile dela sulu carului, care erau în gârlij... Scăpată și de acest năcaz, vine altul...

Văduvă, cu trei copii, nu puteam răzbi la lucrul câmpului, că, să ști, noi eram foarte bogati, aveam o holdă mare în Sopru cu grâu, în Tăbărăști, sub vii, de cătră Cugir, de cătră Jibot, la Balomir, vie pădure, camp de nutreț în Pochea și Ploștina, să nu mai spun de cureche și Sănumi, - și toti mă furau la arat, la sămânță, la cules, în toate părțile. Mi-era greu și atunci tata m'o sfătuia să mă mărită două oară....

L-am luat pe prăpăditu astă, văduv, cu un copil mai mare ca tine cu un an. Nu-i prost îi deștept, face negoț cu orice. Cumpără oii și le vinde, dar mai mult pierde. Are boltă, unde vinde el... E insă foarte puturos. Puturos din cale afară. Toată zulică de vară stă în boltă și vine de căte-o coroană-două, iar restul 'l bea și pipă și eu trebuie să muncesc la câmp, iar când viu acasă, să-i fac și mâncare. Bătu-l-ar Dumnezeu de puturos!

După ce am născut pe Romulus, pe Măria am trebuit să dău slujnică la oraș, iar pe Ana a luat-o moșu-to de suflet. Am rămas fiecare cu căte unul: tu al meu, Ion al lui și Romulus a luamândoi....

După ce v'ati făcut mai mari v'am dat la școală. Tu erai la Jurjiu, iar a lui, la Herlea; Romulus, mai Tânziu, la Nicoară... Copilul lui nu prea invăța. Tu invățai mai bine și pentru astă și era mereu năcaz... Da numă eu știu cum invățai, că sara me-

ream la dl. invățător Jurjiu și-i duceam făină nula și căte-o găină, numai să te invete bine și să nu te bătă, că tare erai slab și gingaș la mâncare. Sara, masteru-to vă întrebă lectia pentru a doua zi. Când nu știa copilul lui, il bătea cu trestia dela grindă. În el da odă, în tine de douăori. Eu vedeam toate, dar nu puteam zice nimic, că mă bătea și pe mine. Ai, hai, numai eu știu și Chia lui Cicea Pascu de căte ori am fugit cu tine în brațe să nu mă bătă. Câte zile și căte nopti am fost fugită de acasă de frica lui. Pe urmă iar mă chema, că nu avea cine să-i facă de mâncare și să-i spele hainele. Imi spunea că nu mă mai bate, se jura către vecini, către neamuri, că după două-trei săptămâni iar să mă bătă. Nu-i vorbă, că și tu erai rău, iute la mânie, mereu il băteai pe Onu și și de astă mă bătea... Mi-aduc aminte ca acum... Era alegere de popă în sat. Herlestii vreau pe Popa Albu, și Macarie, pe unul de-a lor. Tot satul să dus la biserică să audă cum fac slujbă, că să aleagă pe cel mai bun... Când mă intorcem dela biserică cu alte mueri, te văd pe tine în căruta de betiloare în chicioare. Romulus te tinea de-o mâncă și Onu de alta. La rudită, era Simion și Cicea și alergați în jurul crucii din chiat.

Când m'am mai apropiat, văd că acum, erai imbrăcat cu paltonul lui Botușu și incins cu un brăcinar, vă jucăti de-a alegere de popă. Te-ai ales pe tine... Când v'am chemat la mâncare și-s' a oprit inima'nloc... Botușu, un țigan din sat, și-o lăsat paltonul zălog pentru jumătate kil de carne, pe timp de-o lună și luna nu trecuse încă. Tu ai tăiat mâncările amândouă, că erau prea lungi pentru tine... iar brăcinarul era cureaua jidovului, care și-o legă dimineata la cap, când își facea rugăciunea, și tu ai tăiat-o și pe ea, că era prea lungă...

De năcaz că trebuie să plătim paltonul țiganului și cureaua jidovului, da mai ales de frică să nu te bătă masteru-to, care te putea omori, te-am bătut eu cu trestia, făcându-te numă vănat, apoi te-am pus în pat, unde gemeai și plângerei. Când o venit masteru, i-am arătat ce-ati făcut toti trei. Se uită după tine să te bătă, dar când te-o văzut în pat și pe ăile alti neatinși, n'a mai zis nimic, doar că se gădea de n'ar veni țiganul după subă. Cât din partea curenii, nimic.

Noi aruncasem suba țiganului în pod, unde se găinău găinile pe ea, că nouă ne era spurcată haina neagră și tu ai găsit-o, iar cureaua jidovului ai furat-o tu din tasca lui, când o plecas în sat după ouă.

Trecu și astă... Numa intr'o zi mă cheamă moșu-to. Era botocag și vrea să împartă avearea ce-o mai avea. Era Gheorghe, Pătru, Lăe, Măria și eu. Până la urmă nu ne-a dat nimic și ne-a spus că ne cheamă altă dată. Când am venit acasă, masteru-to mă întrebă că ce holdă mi-o dat tata? I-am spus că nimic și că ne cheamă altă dată. Atât i-a trebuit, că să se repeadă la mine și să mă bătă. Abia am scăpat din mâinile lui, fugind la Chia lui Cicea. Tu erai în casă, n'am putut să te iau. Început să te bătă pe tine. Te-am auzit zghierând. Atunci am chemat niște venini că să te scape. Am intrat și eu cu ei. Erai intins pe jos și plin de sânge; abia mai răsuflai. Atâtă singe o curs din tine că o trecut de dunga podelii. Am chemat pe moasa lui Urișescu și te-o spălat, te-o uns cu ulei, apoi mi-o arătat nașului, te-o bătut blâstămatu aşa de tare că ti-o rupt osu nașului, os pe care il ai ieșit din nas și acum și-l vei avea

semnul astădată trăesti. Mă tot rugam lu Dumnezeu să moară, să scap de masteru-to, dar par că nici El nu mă mai auzea...

Odată te-o mănat cu oile și pe Onu cu berbecii. Tu în Tâlnă de sus și Gruțe, iar a lui, pe sub Ghii și Tâlnă din jos. El s'odus să lege ghia și de acolo vă vedea pe amandoi.

Ca copii, ce-ați făcut, nu știu, destul că ați amestecat oile cu berbecii. El s'odus coborât din gheie... Sara te-o adus Lae a lui Danciu cu caru. Erai numai vânătai. A lui să făcea că plângă, dar vedeam eu că nu l-o bătut.

Mi-am pus atunci în gând să mă răzbun și eu, dacă nu pot pe el, pe copilu lui. Și așa, de câte ori era plecat masteru-to la targ ori oraș, mă puneam cu vătraiul ăl de fier pe copilu lui și căra-i în schinare și dă-i. I-am spus că dacă nu tace il omor...

Vai de voi, pe tine te bătea el, pă-lui, eu. Cine n'o fost bătut o fost Romulus, care era a lu amandoi. De el avea mai multă grija.

O trecut timp. Tu ai terminat cele sase clase primare în comună și mă găndeam să te fac Domn. Am fost la domnul Dr. Ioan Mihu și l-am întrebat la ce să te dau, că te pricepeai bine la toate. El mi-o spus c'ar fi bine să te faci popă, dacă am cu ce te ține la scoală. I-am spus, că-ti vănd holdele și casa care le ai dela tat'to bun, iar sora ta, Măria să slujească fără plată, ca să poți și tu dormi și nânca cū ea la acelaș stăpân. Am vorbit și cu ea, și-o spus: "Cumsă-nu, mămă. Să știu că slujesc toată viață, numă să-mi văd fratele Domn, că doară numă pă el il avem."

Așteptam să vie toamna să te dau la gimnaziu la Orăștie... dar nu și avut noroc, că într-o zi ier mă cheamă moșu-to să împartă avere. M'am dus. Tu tăisei lemne cu copilu lui după sură, la Făgădău. Ști c'am luat făgădău pe zece ani. Cât am mai muncit și acolo! În doi ani de zile ne-am cumpărat cal, vacă cu lăpte, oi, o datorie de 40 de zloti plătită și mai aveam în casă 30 de zloti, bani mulți pe vremea aceea.

La moșu-to ne-am adunat ier toti frații, dar avere tot-nu ne-a împărtit-o. Când am venit acasă, el mă aștepta în poartă. "Ei, ce ți-a dat socru?" - "Nimic..." - "Minti! Nu vrei să spui." O pus mâna pe mine să mă tragă sub poartă, să mă bată, dar am fugit. L-auzeam din uliță cum răcnea. O vînt atunci la voi, după sură. Tu te certai cu copilu lui, că nu trage bine de firez și ai dat în el, mi-o spus vecinu Zdrâncioană. Atunci masteru-to, c'un lemn mai gros ca mâna mea, o tăbărât pe tine. Te-o pus jos și te-o bătut de erai așa negru, uite, cum fi căputu ăsta pe tine. O sărit vecinu gărdă și te-o scăpat, că altfel te omora. Dupăia te-o pus în sură pe un lepedeu și umbă să mă caute pe mine. Mi-o spus că ești pe moarte. Plângând, și 'ntr'un suflet am fost la domnul Notar. Acolo am găsit și pe ghirău, nănașu Romoșan. Nu mai puteam vorbi, doar i-am rugat să vie cu mine. Copilu meu, copilu meu, l'o omorât blăstămatu, mă văetam eu pe drum. Urlam și plângem. Eram bolundă de durere...

Nănașu și notărăsu te-or dus în casă, te-or pus în pat și or chemat prin telefon Doctoru dela Cugir. Mie mi-era frică să pui mâna pe tine. Stăteam năucă. Nănașu imi spune: "Taci fino, că nu-i mort. O să se scoale. Unge-l cu ulei, dăr mereu, mereu d'e tot, că-i numă răni..."

In timpul astădată vine și blăstămatu... "Bine măi fine, așa se

INTRE VOLGA SI 'NTRE MISSISSIPI (+)
+++++ de

ARON COTRUS

Cu uitături piezișe și crincăni jucăuse,
năbădăios, năzarnic al stepelor Balaur,
cu ciobote de bivol și cu pinteni de aur,
cu brînci bătăuse,
îngrămadite în punni-i fierbinti,
dăntue căzăcește, cu cutitul în dinti,
peste-a Europei sahară de cenușe...

Ride în pumni cu poftă drăcească,
se strimbă și improașă sudalme,
în multimile cioambe de gurăcescă,
ce dau din coate și bat din palme,
duse cu graba,
ca spre-un tîrg, în care toate li s'ar da degeaba...

Prin văzduhul de funingine 'ncins
subt care se înaltă, mândră, dreaptă incă,
- Montblanc de argint, - icoana lui Dante,
mîni ca de stîncă,
mîni călite, mîni gigante,
mîni de fulger și de pierzanie au intins,
inadins,
regii otelului din țara ce sburdă și ride,
și 'n hohote, ca dé poruncă, se strimbă,
spre laba, cind sprintenă, cind tălălimbă,
ce le-o intinde de sus al pămîntului Gide...

Beată de trufie, de zgîrăe-nouri, de munci,
de născociri triufulale,
și de minunile creerului și mînilor tale,
legatu-te-ai tu, Americă, atunci,
in ceasul tău rău,
din orbul lui hău,
să-l ridici și să-l scoți pe Călău...

Legatu-te-ai, cu Diavolul roșu alături,
oceanul să-l treci și pămîntul să-l mături:
să-l pui în genunchi și, cu vrerea-ti semeată,
să-l faci să se schimbe la porniri și la față...

Și Gidelui datu-i-si tu, ca'ntr'o nebună petrecere,
cu o mînă căt Atlanticul de largă:
cicloane de seceri, cu ele sălbatec să secere,
in năpraznice goane și treapăte:
piramide de genunchi și de capete,
și năzdrăvane ciocane,
cu ele pămîntul în două să-l spargă...

Și dăruitu-i-si diluvii și diluvii de arme,
orice așezări din temelii să le dărme:

si codri de coase, ascutite si treze;
tot ce-i frumos si maret sa reteze,
sa piară fară de nume si fără de urmă
tot ce nu'ncape in măsură si turmă;
sa crească prăpastia intre frunte si umăr,
intre insul ales si 'ntre număr;
cei ce-a gindi mai cutează,
in ceafă cu-al pieirei pistol,
de-al Rusiei rînjet si groază,
sa tremure dela pol pân' la pol
si ca din a iadului tindă,
supusi, ei spre lanturi sa 'ntindă,
gata de moarte,
brațele vinete, de vlagă desarte...•

Trimisu-i-ai pîrjoluri de care de foc,
să nu se mai opreasă niviodată pe loc,
în goana-i de-a strînge, cu-a groazei unealtă,
omenirea în târcuri, robotind laolaltă...

L'ai imbrăcat, ca 'n povești, pe Balaur,
și-Urali de ură cumpărăt-ai cu Urali de aur,
ca nimeni niciodată,
din zorii lumii pînă 'n clipa asta blestemată...

Azi, pumnul strîns, pîndeaște 'n beznă, gata
să-și îmboare 'n ceafă și pe frunte răsplata;
să te izbească, pe ascuns, tîlhărește,
oriunde pe pămînt și 'n văzduh te întilnește:
să te înhațe, să te sugușe
în Niagare de sînge, în Everești de cenușe.....

ARON COTRUS

(+) Fragment, din poemul publicat pentru întâia oară
de revista "VERS" din U.S.A.

CUM SE-AU RESPECTAT SOVIETELE
TRATATELE INCEIATE...

Intre anii 1925 și 1941, Rusia Sovietică a încheiat nu mai puțin de 15 pacte de "amicitie" și "neagresiune". Din acestea, li au fost infrânte, violate sau denunțate. Dăm în cele ce urmează doar câteva, ca exemple.

1925: Pactul de neagresiune turco-sovietic, - denuntat de Soviete in 1945;

1926: În dem afгано-sovietic; deși formal încă în vi-
goare, Afganistanul a fost forțat să cedeze Uniunii Sovietice
o seamă de teritorii;

U seama de teritori, 1927: Idem lituanian-sovietic; în 1940 Lituania este pur și simplu anexată la Uniunea Sovietică; 1932 Idem estonian-sovietic; Estonia deasemeni este

anexată; aceiași soartă o are și Letonia, cu toatecă și cu acea-
ta Rusia Sovietică încheiase în același an (1932) un pact de nea-
gresiune.

Tot in 1932 a incheiat pact de neagresiune cu Polonia, ceea ce l'a impiedecat cu nimic guvernul din Kremlin a incorpora la Rusia Sovietică teritoriile poloneze din est.

Dar fată de Țările Baltice Sovietele s-au făcut vinovate de două ori, câlcând în picioare nu numai pactul de neagresiune, dar și tratatul de asistență militară încheiat în 1939.

Nu mai e nevoie să amintim de felul cum s'a ținut de cuvânt fa-
tă de România....

Din 1935 și până în 1950, Rusia Sovietică semnează 18 tratate de alianță cu diferite guverne. Dintre acestea a violat 15....

R.9

IN S A T - urmare din pag.12-

"Bate un copil?" îi spune Nănașu, iar Notarescu îi zice: "Să-ți fie rușine, asta nu e bătae pentru un copil." - "Cum, mă ciufu-lăți în cesa mea" sere blâstămătu cu gura la ei... Numa văd pe Nănașu că dintr-o palmă l-o doborât jos. Atunci am căpătat și eu curaj. Am fugit repede afară, am luat săcurea și m'am dus la dom-nu Notar și-am spus: Domnule Notar, uite, sunteți martor și Dum-hi avea voastră și Domnu Primar, dacă blâstămătu asta să mai leagă de mine, ori de copilu meu, îi tai capu cu săcurea, noaptea, când doar ne....

De atunci am avut pace de el. Nu mă mai bătea și nici pe tine, că era și fricos, bătu-l-ar Dumnezeu!

După șase săptămâni te-ai vindecat bine și puteai și tu dormi în podul surii pe fân.

De Sfintele Rusalii, vine mătușa dela Teiuș, Lelea Chie, sora
nămei. Stau de vorbă cu ea de câte am pățit cù tine și numai că-
spune: "Uite Nico, eu an copii. Bogată sunt, bătrâna sunt, îl
iau eu la mine, îl dau la școală, îl fac Domn și-l las și moșteni-
torul meu." - Nu știam dacă-i nălucă, ori adevăr. Odată mi-o tre-
cut prin minte c'ăi putea fi popă, ori invățător și la ei în Ye-
iuș sau la Stremtiu..."Bine, Lele Chie, dăr aș vrea să-i fac nește-
năine domnești, să nu vie acolo în izmene și cioareci." - "Nu, Ni-
co, îi fac eu. Am eu tot ce-i trebuie. Îl iau chiar poimâne cu
mine.

Asa de tare am plâns atunci, Niculae, de credeam că-mi crăpă inima. Nu știu de ce. Frică nu aveam, bucurie îar nu, și tot plângeam. - "Lasă Nico, nu mai plânge," imi spunea Lelea, "că eu am grijă de el mai mult ca tine." - Vream să mergi acolo să scapi de mașteru-to, dar mi se rupea inima. Prea repede te lua de lângă mine.

A treia zi de Russalii, Lelea o luat trenul până la Jibot, iar
eu cu tine am mers pe jos, ca să nu bănuiescă nime unde mergem.
Nu știa decât Măria, sorța și eu. Când am ieșit din sat, dincolo
de josgăru lui Aron, parcă te văd s'acum, te-ai intors cătră sat
te-ai oprit, să ai inceput să plângi și plângeai cu sughituri de
nu te mai puteai opri. Plângeam și eu. Te-am luat de mâna și te-
am intrebat, dece plângi, dar numă așa ca să zic și eu ceva. Ai
inceput să plângi și mai tare. Atunci ti-am zis: Niculae, dacă
nu vrei să meri, eu nu te sileschă înapoia acasă. Dar tu nu te
urneai din loc și tot plângeai... Bat-o focu străinătate, că

nici n' o cunoști încă și ce te așteaptă, imi ziceam eu singură. După ce te-ai domolit din plâns, parcă te-aud, ai zis: "Merg namă, ca să scap de tata mașter"...

In gara Jibot ne aștepta mătușa. O scos țidule de tren pentru voi doi, până la Teiuș, clasa a treia. Când o sosit trenul, am inceput eu să plâng și mă uitam la tine. Erai roșu ca bujorul și aveai un cap de inger din icoană. Niciodată pâna acum nu te-am văzut așa de frumos ca astunci. Te-am luat în brațe și te-am pupat. Tu erai vesel și te uitașai la tren. Pentru prima dată te suiai în el. După ce ați plecat, eu am venit tot pe jos acasă și tot drumul am plâns. Abia mai mergeam și de ostenită, și de dureare. Copilu meu, copilu meu, de mic trebuie să se învețe cu năcrezul. Dece l-am dat de lângă mine? Dece trebuie să fugă din satul lui, din casa lui? Copilu meu, copilu meu, mă văicăream eu mereu...

M' am urcat in tren. Mătușa m'a așezat lângă fereastră. Am văzut pe mama cum imi făcea semn cu mâna și plângea. Credeam că mă cheamă.

Deși mă urcăm în tren pentru întâia dată, nu eram prea curios. Mă gândeam la satul meu, la prietenii mei pe cari i-am lăsat fără să le spun nimic de plecarea mea. Ce va zice Onu și Römulus? Dar tatăl vitreg ce va spune, când nu mă va mai găsi în podul surii...? Oare nu o va bate pe mama din nou, să afle unde sunt? Ce va spune mama la cei cari o întreabă de mine?

Oricât de rău a fost scasă, cel puțin îi cunoșteam pe toți. Mătușa, în schimb, îmi era străină. O vedeam pentru prima oară. Cu față albă și sbârcită. Cu cercei mari de aur în urechi. Pe mâni numai inele cu fel de fel de petri. Dintii din gură dease-menea erau de aur. Mă uitam mereu la ea, dăr gândurile îmi erau acasă... Îmi aminteam de zilele când mergeam la biserică și cântam în cor sub conducerea învățătorului Giurgiu. Apoi cum am spus poezia "Sunt fecior zdravăn", în fața Vlădicului dela Sibiu, Ioan Metianu, care a fost la noi în sat și mi-a dat un galben. Mă găndeam la tiganul Lae a lui Ciurti, care cântă din lăută la jos și la Dănilă a lui Furdui, care plângea din fluer... la Ploștină când mergeam noaptea cu caii și dormeam într'o buturugă.

ga. Trăgeam din când în când cu coadă ochiului la mătușa și iar îmi ziceam... mă cunoștea tot sătul, deoarece eu incasam cotizațiile la Reuniunea de Înmormântare, la care tata vitreg era casier și care fusese înființată de Dr. Ioan Mihu... Ochii-mi erau numai mărgelă de lacrimi, dar îmi era fizică să le dau drumul în voia lor... Mă simteam străin lângă o străină...

NICOLAE T E B A N

(Fragmentul ce-l publicăm aci pentru prima oară, este capitolul întâi din manuscrisul cu acelaș nume - "In Sat"; nuriile lui Nicolae Teban, autorul cărții "Prigoana cea mare", apărută nu de mult, promite a-și cucerî locul cuvenit printre noi condeieri ai emigratiei noastre.) -

+ + + + +

E un amurg cald de primăvară. Râde natura dând putere tămâioarelor și ghoceilor să imbrace pământul, ce-și leapădă cămașa de zăpadă. Se aud în crâng păsărelele vesele începând concertul primăvăratec; răspund la binetele rândunelelor și berzelor ce vin de departe, povestind celor rămași acasă nouăți din alte tări.

Peste sat toacă străveche a clopotelor anunță vecernia Floriilor; sunt presărate drumurile cu flori albe de în, în drum spre biserică.

Bătrânelul sătului, care a pierdut răbojul anilor de când a făcut pe cea sută bătută pe muche, păsește garbov, murmurând ceva în barba-i albă ca zăpede.

- Sărut mâna Moș Petre, ciripește o fătuță cu ochi jucăusi,
țetezându-i cărarea.

- Sărutu-ți ochii și-o sprânceană și-alunită de sub geană, Ne-gruta dragă a mosului. Venit-ai dela școală?

- Venit Moș Petre și oi sta acasă până la duminica Tomii.

- Păi dacă e aşa, mosul tă-o mai spune poveşti din lumea de dincolo. Că de! Eu am trecut de răutătile astea lumeşti pe căre tu nu le şti incă.

Negruta râdea, iar în sine jinduia să se facă mică și să se
vâre cu totul în chimirul lat al moșului, unde se odihneau po-
vestile lui de altădată.

După cină, toți strănepotii lui Moș Petre se adunără în jurul lui pe vatra căldă. Ochii albastri ai bătrânelului râdeau spre ei ca cerul senin de primăvară după ploaie.

- Apoi dragii moșului, în iarnă seară vă spune moșul o poveste de alt soiu, povestea văzută și auzită de el azi, tocmai când se mijeează de ziua.

Ochii copiilor se năresc. Nu se mai aude decât părâitul lemnelor din focul de pe vatră.

- M' am sculat, dragii moșului, cu noaptea 'n cap. Că de! Când omul imbătrânește, somnul de dimineată se imparte la copii. Așa a rînduit Maica Precista, ca să crească mari și voinici, ca stejarii din pădure.

- Mi-am spălat făță ca să mă găsească zorile potrivit inchinăciunii Domnului și am luat în ceteșor pe poienă din fundul curții spre troita ce-i la hotar cu Mărin al Stanei. Mă uitam la toată minunăția de pe astă pămînt, luminată de luna ce mergea să se culce în partea aelaltă a pământului și incepui să cânte asă într-o doară: "Frunză verde, foi și-o fragă"... Când deodată văd venind spre mine din cer, de sus de tot, din curtea lui Dumnezeu, un nor alburiu argintat și aurit pe mușe și cu îngeri pe el, cam pe măsură voastră, bă chiar și mai mititei. Făceau, dragii mosului, o cântare de slavă Domnului. Socotii că visez. Dar ei pluteau nestânjeniți prin văzduh și cântau mai departe,.. Si am tot stat de am ascultat până ce au plecat în alte locuri, să vestească și altor oameni slava lui Dumnezeu. Cântarea era asă de frumoasă, cum nimeni pe lume poate cântă, iar eu imi ascuțeam urechile să o înțeleg mai bine.

- Dragii mosălu, parcă doineă...
A două zi, în Duminica Floriilor, Moș Petre a inchis o-

- C A M I N U L -

chii pentru totdeauna. Dormea zâmbind în mijlocul unui vis fără de moarte, visul lumii de dincolo...

PETRE STAN

+++ 0 + + + + + + + + +

SUNT NUMAI UN NUMAR
+++++ + + + + + + + + + + + + +

Ştiu... Sunt numai un număr...

- Decce să intreb care ? -

Strecurăt prin viață

Ca pe un vapor străin

Un emigrant, cu drum plătit de altii...

O clipă util.

Trecător.

In brumă, în rouă, în ceată

Un punct

Un număr stângaciu măzgălit

Pe-o foare de timp.

Stiu, timpul stăpân

Cu-o mâna de ani

M'o face un pumn de târână...
M'o face un pumn de târână...

Si altul intra-va în rând

Si-o trece prin viată

Ca ne un nământ străin

SIRAG DE PALMIERI

Şirag de palmieri
Chinuit de soare
Chinuit de vânturi
Chinuit de ploi
În umbra-Ńi săracă
Ingăduie-mi trupul
Chinuit de soare
Chinuit de vânturi
Chinuit de ploi.
Şirag de palmieri

- CĂMINU -

Lumănaři infipte
Pe gropi fără cruce
Pe gropi fără nume
În margini de drum
Pe vârf tine-mi gândul
De parte de viață ce-l chiamă
Să-l soarbă avidă... să-l spurce
Ca pe apele gârlei
Gunoiul ce-o încarcă
Putrezit de soare
Răvășit de vânturi
Putrezit de ploi.....

IULIA C A R Â P

TU N'AI INTELES INCA...
+++++

Tu n'ai inteleș încă
Tubirea mea adâncă,
Că doar pădurile străbune
Ti-ar putea spune,
Cât te-am iubit,
Si cât te-am așteptat să vi
În anii mei târzii.

Prin veacuri de trudă,
Iti cauti urma, vis sfânt,
Să te adun iarăși în mine,
Să te culeg din pământ.

Că de-atunci, în dumbravă
Au ruginit ciresii, gorunii,
Sub negura toamnei,
Sub freamătul lunii,
Iar prin munți, haiducii, ciobanii,
Ii coc răzmeriți barbarului roșu,
Să-si scoată Neamul din grele robii
Si țara, ce-o îngroapă de vie dușmanii...

$t++0$ + $0++$

și totuși nu. Depinde deci sub ce unghiu este privit obiectul problema etc. Tot așa dacă am vrea să raspundem la întrebarea: ce este Ascidia? - un animal sau o plantă? De vom răspunde animal, de vom răspunde plantă - răspunsul e în ambele cazuri eronat. Căci această vîță, care trăește în adâncul mărilor, are tot atâtăea caracter comune animalelor, că și plantelor.

Deci lă multe întrebări și în multe probleme, răspunsul nu e atât de simplu cătă ni-se pare. Să fim deci mai prudenti cu anumite răspunsuri pe care le considerăm "infaibilă", mai precauți când dăm verdicte. Trebuie să ne obisnuim să gândim și în nuante intermediare, - căci între bun și rău, între alb și roșu există o gamă destul de bogată în **astfel de nuante..**

Multe erori s-au comis și continuă să se comită de către diferitele instanțe de judecata, de către Justitie, din cauza aprecierilor eronate ce fac cu privire la anumite fapte, - mărturii, indicii etc., căci nici judecătorii - oameni și ei - nu s-au obișnuit încă să raționeze pe gama intermediarelor. E ușor să pronunți: vinovat! muncă silnică pe viață.. E oare acest verdict într'adevăr cel just?

Din exemplul cu mingea am invățat că obiectul trebuie examinat pe atâtăea laturi, căte are. După ce le cunoaștem pe toate, vom putea da răspunsul cel just, sau în tot cazul, unul cătă mai apropiat acestuia...

RADU CINDREL

+ + + + + + +
+++

VIAȚA ROMÂNEASCA IN BRAZILIA
oooooooooooooooooooooooooooo

+ + + + + + +
+++

o Consiliul parochial provizoriu al Parochiei Sf.Treime din São Paulo a organizat cu prilejul Sărbătorii Nașterii Domnului o frumoasă serbare cu Pom de Craciun pentru copiii din colonia românească, al căror număr a crescut semnificativ în ultimii ani. Sala în care s'a tinut serbarea a fost archiplină de lume; micuții au recitat versuri de Crăciun, au cântat colinde în jurul frumoasei stele, pe care o mână pricepută din colomna noastră a lucrat-o cu multă măestrie. S'a aprins lumânările pe bradul bogat împodobit, iar Mos Crăciun în persoană, a împărtit daruri multimii de copii prezenți. Chiar și adulții - cări au fost cuminte - au permis căto-un mic dar dela Mosul, - căte-un exemplar din broșura "Bună dimineată la Moș Ajun" (editată de Casa Română din Rio).

o La Rio de Janeiro, din inițiativa și sub conducerea D-lui Ing. D.Mihăescu, pentru prima dată o echipă de colindători în costume naționale, a mers cu colindul peste toate casele românilor, reinviând astfel pe pământul Braziliei încă unul din frumoasele noastre obiceiuri de sărbători.

o La 8 Ianuarie a.c. s'a oficiat la São Paulo un parastas pt. odihnă sufletelor eroilor martiri Ion Moță și Vasile Marin, căzuți în Spania, pentru apărarea Crucii..

o Dl.Ioan Dimitriu și D-soara Julietta De Bona - căsătoriți. Cununia a fost celebrată de Sf.Sa Păr.A.Useriu, în catedrala ortodoxă siriană, în ziua de 9 Ianuarie a.c. - Felicitări!

o Parohia Română Ortodoxă din Rio de Janeiro "Sf.Trei Ierarhi" a prăznuit Duminică, 30 Ianuarie a.c. primul ei hram. Programul a fost următorul: Sămbătă, orele 6 seara, vecernie și priveghere;

Duminică, la orele 11 - Sf.Liturgie, - ambele săvârsite de Sf.Nicolae din Rua Gomes Freire. -

o COMEMORAREA ZILEI DE 24 Ianuarie, la São Paulo. -

Serbarea comemorativă a acestei zile istorice, a fost organizată, că și în alți ani, de către Soc.Culturală "Romania". Cuvântul de deschidere, în limba portugheză, a fost rostit de președintele Societății, dl.Nic.Iancu-Păltinișanu. A vorbit apoi dl.Ion Potecasu Oana, despre semnificatia actului de unire. A urmat programul artistic: D-na Franke (vioară) și D-na Popoff (pian) au delectat publicul cu muzică de cameră. Dl.M.Harbis, cu acompaniament la pian, a cântat un cântec românesc; dl.Gh.Vlah-i poezie patriotică "România". D-soara Elvira Sanchez a declamat versuri (in portugheză) de Nic.Iancu Păltinișanu. - În intervalul său terminat cu dans. La hora și sărbăce s'a incins, au participat cu multă insufletire și oaspeții brazilieni, bulgari, unguri, germani etc.

o La 12 Februarie s'a tinut Adunarea Generală Extraordinară a Societății Culturale "Romania" din S.Paulo, având ca principal punct pe ordinea de zi, alegerea unui membru în Consiliu, în locul devenit vacanță în urma demisiei Dlui M.Mititiuc (care a obținut cetățenia braziliene). A fost aleasă cu majoritate de voturi D-na Iulia Carăp, care va indeplini totodată funcția de bibliotecară a Societății.

o Sub președintia Părintelui Anchidim Ușeri, s'a tinut în ziua de 13 Februarie Adunarea Generală a enoriașilor sub-parohie Sf.Treime din S.Paulo. S'a puz bazele unei noi societăți, denumită "Societatea Ortodoxă Română Sf.Treime", s'a votat statutele și s'a procedat la alegerea Consiliului. Au fost aleși: Președinte de onoare-dl.Căp.A.Botescu; președinte-dl.Victor Carăp; vice-președ.I.Gunaris; secretar -dl. Ion Dimitriu; casier-dl. T.Magiaru; epitropi - dnii Hugo Leopold și Croitoru. Au mai intrat în consiliu: dnii: D.Paulescu, I.Andreescu, A.Psarudis, Nic.Iancu-Păltinișanu, Nic.Moga, Vandoro, E.Barbulescu etc. -

o "Cetatea Luminii" este numele nouii publicații apărute în São Paulo, sub conducerea și îngrijirea Dlui D.Paulescu.

CETATEA LUMINII, REVISTA DE CULTURA SI ARTA, în primul ei număr, ne aduce un bogat material: articole, studii, versuri.. printre alții: Mircea Eliade, Grigore Nandris, Victor Semnează, Buescu, D.Paulescu, Ion Tolescu, Nic.Novac. Din punct de vedere al condițiilor tehnice în care apare, Cetatea Luminii este una din cele mai arătoase reviste din căte dispunem în exil. - Ii dorim succes și ani mulți! -

+ + + + + + +

++ La Rio de Janeiro, slujba Invierii va fi oficiată în Biserică ortodoxă din Av.Gomes Freire, Sămbătă 16 Aprilie, seara.

La S.Paulo: în biserică ort.antioceană din Rua Cav.Basilio Jafet, în Duminica Pastilor, orele 9 dim.

++++
+ + + oo + + +

- 21 -

8 ++ S T I R I D I V E R S E

++ o o o o 8

+ Scolile românesti din Muenchen si Augsburg de sub conducerea Misinii Catolice Române din Germania, au preamărit ziua de Nastere a Mântuitorului prin două serbări ale Pomului de Crăciun, organizate in localitătile unde functionează cursurile scolare.

Astfel in ziua de 18 Decembrie 1954, a avut loc la Muenchen in localul ARME SCHULSCHWESTERN serbarea Pomului de Crăciun organizată de către Scoala românească din localitate, de curând înfiintată, institutoare fiind D-na Bojescu. In ziua următoare a avut loc serbarea Școlii din Augsburg, in sala de festivități a liceului Englisches Institut.

Cuvântările festive au fost rostită de către Sf. Sa Părintele Dr. Florin Mueller, Directorul Misiunii, care prin cuvinte călduroase a indemnăt pe copii să invete românește, pentruca atunci când se vor întoarce in România să poată intelege urările de bun venit ale bunicilor lor. Ii sfătuiește deasemeni să invete și să păstreze intacte obiceiurile strămoșesti ale sfintelor sărbători, obiceiuri amenintate să dispara din cauza stăpânirii comuniste, care a inlocuit pe Isus Christos cu "Mos Gerilă", iar sărbătoarea Crăciunului cu ceia a "Pomului de iarnă". In continuare Sf. Sa multumeste Doamnei Bojescu si D-lui Scorochirja pentru străduinta ce o depun in opera de a invăța pe copii limba maternă. Multumeste deasemeni institutiilor, care au contribuit la organizarea celor două serbări, precum și membrilor coloniilor române.

Dl. Institutator Scorochirja, in prezintarea datinelor de Crăciun si Anul Nou, pe care a factu-o in cadrul cuvântării D-sale, a accentuat faptul că azi in România ocupată, aceste datini sunt interzise, iar dacă parte din ele sunt îngăduite, au fost schimbate după placul celor dela Moscova. Pentru acest motiv a continuat D-sa, noi cei care ne bucurăm de marea dar al libertății, să colindăm aşa cum odinioară se colinda prin Basarabia:

Si-am venit să colindăm
Bună seara Moș Ajun

C'asa a lasat Dumnezeu
Să-ti colinzi tu neamul tău

Bună seara, Mos Crăciun.....

Partea artistică a programului celor două serbări a fost executată de către copiii scolilor, cari in scurtul timp ce le-a stat la dispozitie, au reușit să prezinte publicului un program foarte plăcut. Frumos imbrăcati in costume nationale - cu brâi și opinci - au cântat cântece de Crăciun, au colindat cu steaua, au recitat poezii și au urat de Anul nou. La glasul copiilor de pe scenă s'a adăugat acela al publicului din sală, sărbătorind in felul acesta ziua de Nastere a Mântuitorului într'o frumoasă ambianță românească. - După terminarea programului artistic, Mos Crăciun a împărtit daruri la copii. --

+ Colonia românească din Montreal (Canada) a sărbătorit Nasterea Domnului printre reușita serbare, organizată de Sf. S. Pă. P. Popescu si Institutator Dinu. Programul a constat din colinde și recitări. S'a executat deasemeni o scenetă ocupa-

lă; la sfârșit și-a făcut apariția Mos Crăciun, împărțind copiilor dulciuri. La reușita programului au contribuit, in afară de dl. Inst. Dinu, - care a vorbit despre datinele noastre de Crăciun, - D-ra Ileana Lazurek, tinerii Mihei Naum și Alex. Stefanescu și alții. -

+ La Paris a incetat din viață matematicianul Petre Sergescu.

+ Intors din Brazilia, unde a tinut o serie de conferinte și-a expus intr'o conferință rostită in față unui select public in orașul Florența, impresile din voiajul recent făcut, dar mai cu seamă cele ce i-le-au lăsat in minte și suflet frumoasa țară Brazilia. Peisajul tropical precum și oamenii pe care i-a înțâlnit aci, - dl. N.P. Comneni le-a descris cum nu se poate mai plastic și sugestiv. Societatea Culturală "Romania" din S.Paulo, a hotărât să publice această conferință, in traducere portugheză, editând o broșură ce va apărea probabil in luna Mai a.c. -

+ La 11 Martie a.c. s'a stins din viață, la Londra, Sir Alexander Fleming, descoperitorul Penicillinei. --

xx REDACTIONALE xx

++ S'au primit la redacția noastră, in mod regulat, următoarele publicații (ziare, reviste, bullete, etc.):

LA NATION ROUMAINE - VESTITORII - EXILUL ROMANESC - ROMANIA MUNCITOARE - ORTODOXIA - DACIA - INSIR'TE MARGARITE - LIBERTATEA - CARPATII. -- Multumiri!

++ Cerem scuze institutiilor culturale românești și străine pentru faptul de a nu le fi putut publica diversele anunțuri, note informative, apeluri etc. ce ni-le-au trimis in cursul anului trecut. "Caminul" și-a suspendat apariția încă din Decembrie 1953, reapărând abia cu N-rul de față. -

++ Cartoline postale de Paști (cu text și subiecte românești) se pot procura la redacția noastră. Prețul Cr. \$ 4,00 buc. -

++ Apărând in ajunul Sf. Paști, revista "Caminul" urează cititorilor și prietenilor ei, precum și stimatilor confrății din exil, PACE și SANATATE, zicându-le : C H R I S T O S A I N V I A T I

ooo
o

REVISTA "CAMINUL"

Redacția și Administrația: Rua Potiguara 152, (Tatuapé)
- São Paulo-Brasil -

+++++

20

W

